

1919 őszén a fővezérség és a hadügyminisztérium² berkeiben azt tervezték, hogy a katonaköteles korú, de politikailag megbízhatatlan férfiak részére különleges egységeket, ún. „munkásalakulatokat” létesítenek. Az elgondolás az volt, hogy a „megbízhatatlanok” katonai szolgálatukat munkaszolgálatosokként töltsék, a fegyverviselés jogától megfosztva. Ezek az elképzelések megelőlegezték azt a gyakorlatot, amelyet a második világháború idején alkalmaztak, amikor is a munkaszolgálatosok nem kaptak egyenruhát, hanem saját polgári ruházatukat hordták, és karszalagot kellett viselniük a rendes katonai szolgálatot teljesítőktől való megkülönböztetésül.

Az első munkásalakulatot Horthy utasítására 1919. december 6-án állították föl. Rendelkezése értelmében 40 ilyen alakulatot kellett szervezni, és 6000 „internált politikai fogolynak” kellett „rátermett és erőlyes” katonatisztek vezénylete alatt szolgálnia. Egy-egy alakulatba 100–200 embert osztottak be, hogy fegyelmezetten és szakszerűen végezzenek a nemzet szempontjából halaszthatatlanul fontos közmunkákat.³

A két háború közötti időszakban Magyarország nyúlt először intézményesen a zsidókérdéshez. Megelőzve a náci zsidóellenes törvényhozási programját, Magyarország már 1920 szeptemberében kirívóan diszkriminatív törvényt hozott (az ún. numerus claususra vonatkozót), amelynek hatása jócskán túlnőtt az eredeti szándékokon. Az volt a deklarált cél, hogy csökkenjen a felsőoktatásban részt vevő zsidók száma; a törvény azonban közvetve más területeken is zsidóellenes intézkedésekhez vezetett. Katonai körökben a zsidókérdést először Belitska Sándor honvédelmi miniszter vetette fel a Teleki-kabinet 1921. február 8-i ülésén. Azt a dilemmát tárta a kabinet elé, hogy a zsidók külön alakulatokban töltsék-e le katonaidőjüket, vagy pedig a többi katonával elvegyülve. Személyes véleménye az volt, hogy a zsidókat külön alakulatokban, de a reguláris egységeken belül kellene elhelyezni.⁴

Bethlen István gróf miniszterelnöksége idején (1921. április 4.–1931. augusztus 24.) senki nem vetette fel hivatalosan a zsidókérdést, sem pedig Károlyi Gyula gróf miniszterelnöksége alatt (1931. augusztus 24.–1932. október 1.), noha számos burkolt, de annál következetesebb megkülönböztetést alkalmaztak a zsidók ellen jó néhány területen, így például a magasabb közhivatalokban és a hadseregben. Magyarország nyíltan jobboldali orientációja Károlyi utódjához, Gömbös Gyulához fűződik. Az ő miniszterelnöksége alatt (1932. október 1.–1936. október 12.) kezdett igazodni az ország politikája a Harmadik Birodalomhoz, mert a magyar revizionisták ettől remélték a trianoni igazságtalanságok jóvátételét. Jóllehet Gömbös volt a szegedi gondolat egyik értelmi szerzője és meg-